

1. Znanstveno – stručni simpozij Zeleni dodir Medvednice | Medvednica Green touch

„Jako puno Zagrepčana ide na Sljeme”

- percepcija i prostorni raspored kulturoloških usluga i negativnosti u Parku prirode Medvednica

Martina Kičić, Ana Marija Marin, Dijana Vuletić, Silvija Krajer Ostoić

Zavod za međunarodnu znanstvenu suradnju jugoistočne Europe – EFISEE
Hrvatski šumarski institut

UVOD

Kulturološke usluge ekosustava – nematerijalne koristi koje ljudi dobivaju od ekosustava (rekreacija, **ekoturizam**, estetika, edukacija, duhovno obogaćivanje, kognitivni razvoj) (Millennium Ecosystem Assessment, 2005)

Negativnosti - usluge ekosustava koje se doživljavaju negativnima za ljudsku dobrobit (Lyytimäki i Sipila, 2009) >> slabije istražene, a njima se nadopunjuju informacije o kulturološkim uslugama ekosustava

Park prirode Medvednica: 17.938 ha površine

Korisnici prostora: stanovnici u Parku (~7400), rekreativci, turisti, ekolozi, šumari, biolozi, ugostitelji...

CILJEVI

- I. Prikazati metodologiju fokus grupa s participativnim kartiranjem na primjeru Parka prirode Medvednica
- II. Prikazati prikupljene kvalitativne i kvantitativne rezultate za prostor Parka prirode Medvednice
- III. Dati osvrt na metodološki pristup, rezultate i implementaciju u zaštićenim područjima

MATERIJALI I METODE

FOKUS GRUPE s građanima svih gradskih četvrti u gradu Zagrebu

➤ 20 održanih fokus grupa u 17 gradskih četvrti u periodu:

21.3.2019.-11.11.2019.

Pitanja o **PERCEPCIJI** odabranih **KULTUROLOŠKIH USLUGA EKOSUSTAVA** u zelenoj infrastrukturi unutar gradske četvrti, percipiranim **NEGATIVNOSTIMA** te proces **PARTICIPATIVNOG KARTIRANJA** u kojemu su se spomenute lokacije u razgovoru bilježile na karti gradske četvrti

Analize: **KVALITATIVNA** analiza transkripata fokus grupa

KVANTITATIVNA analiza prikupljenih (i digitaliziranih) točaka u GIS-u

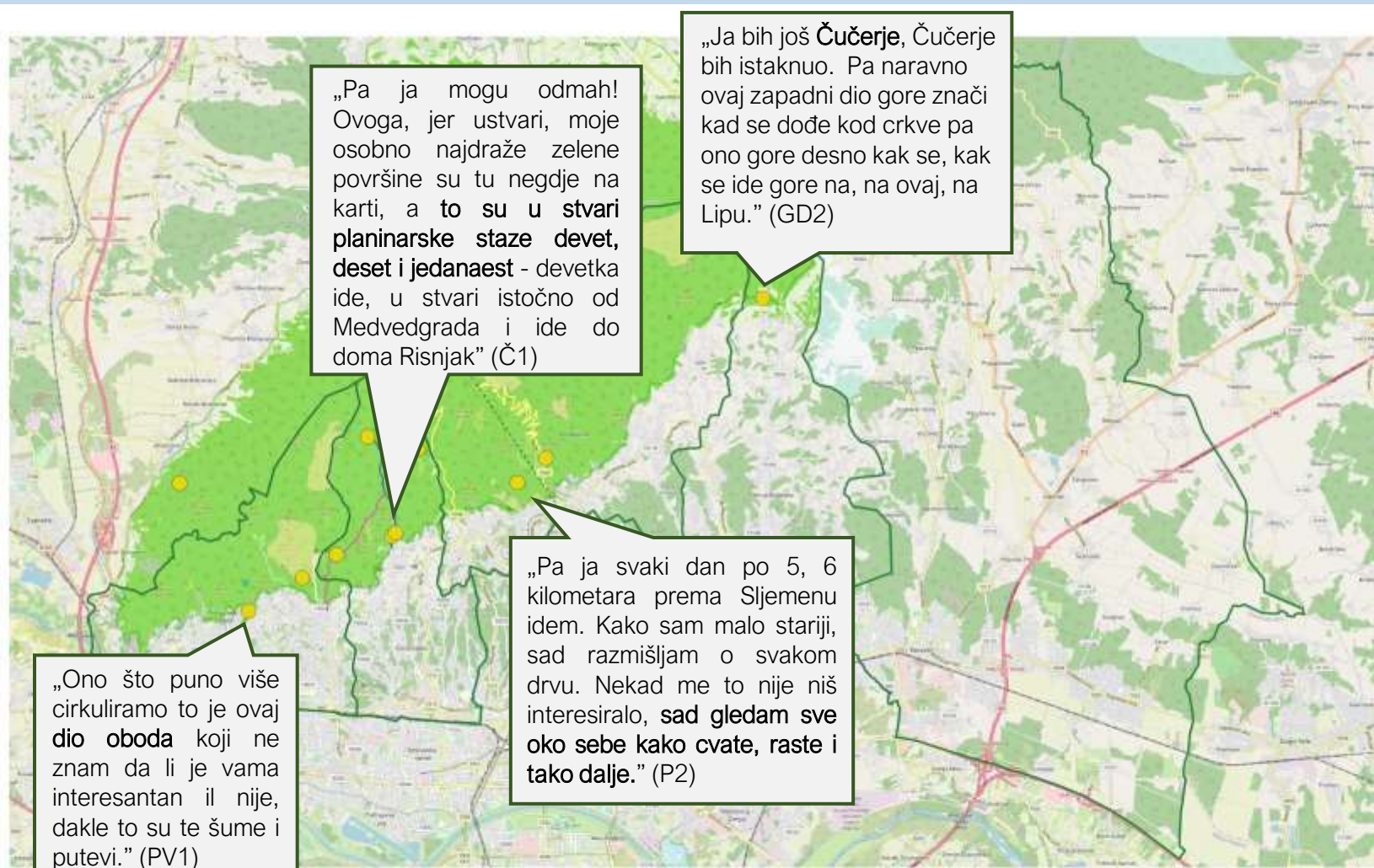
analiza **SOCIO-DEMOGRAFSKIH** karakteristika sudionika

Rezultat: GIS baza prostornih i kvalitativnih podataka za područje Parka prirode Medvednica

REZULTATI

Koje su Vam najdraže zelene površine u Vašoj gradskoj četvrti i zašto?

Kulturološka usluga:
**PRIVRŽENOST
MJESTU**

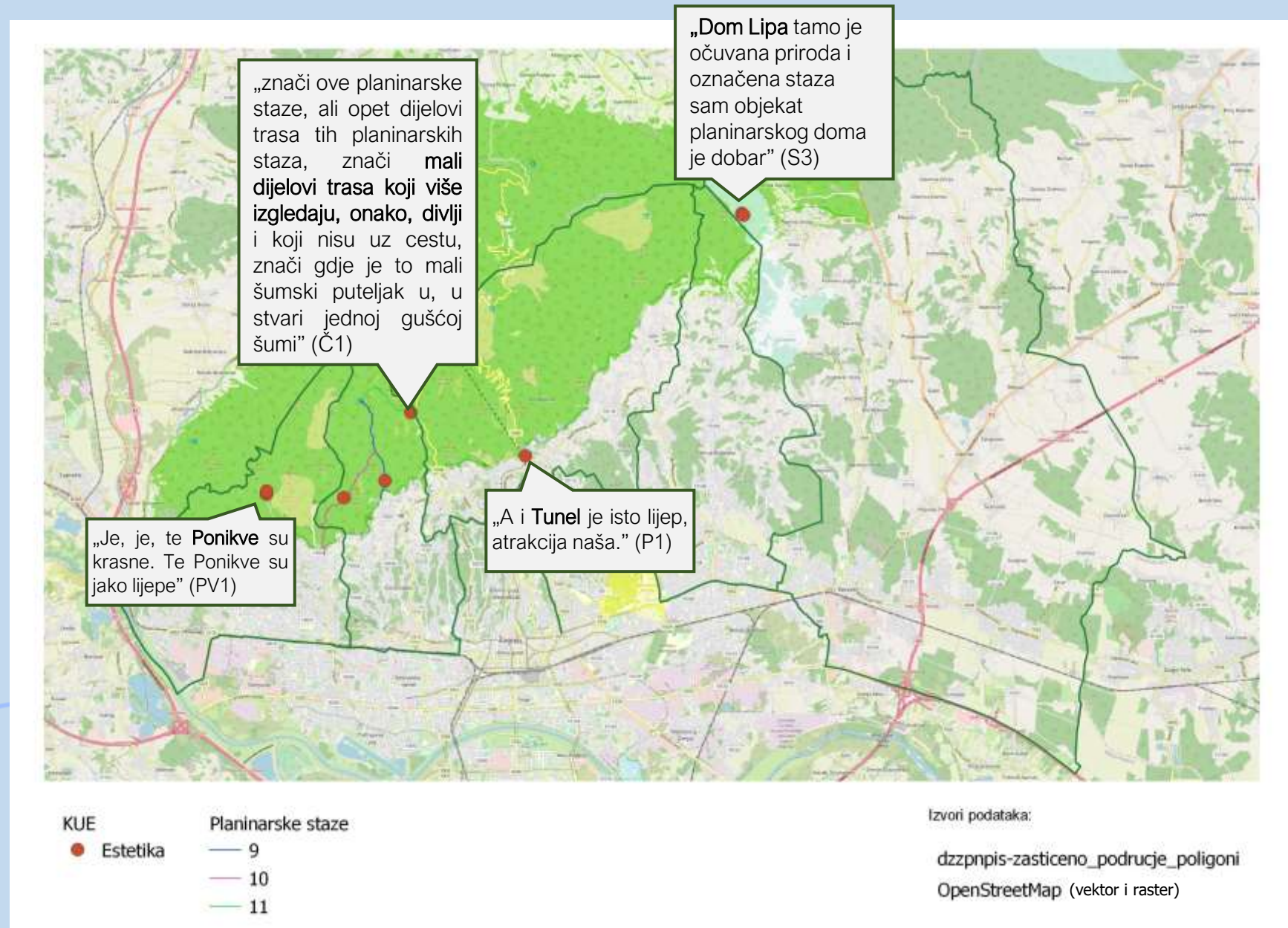

Izvori podataka:

dzzpnpis-zasticeno_podrucje_poligoni
OpenStreetMap (vektor i raster)

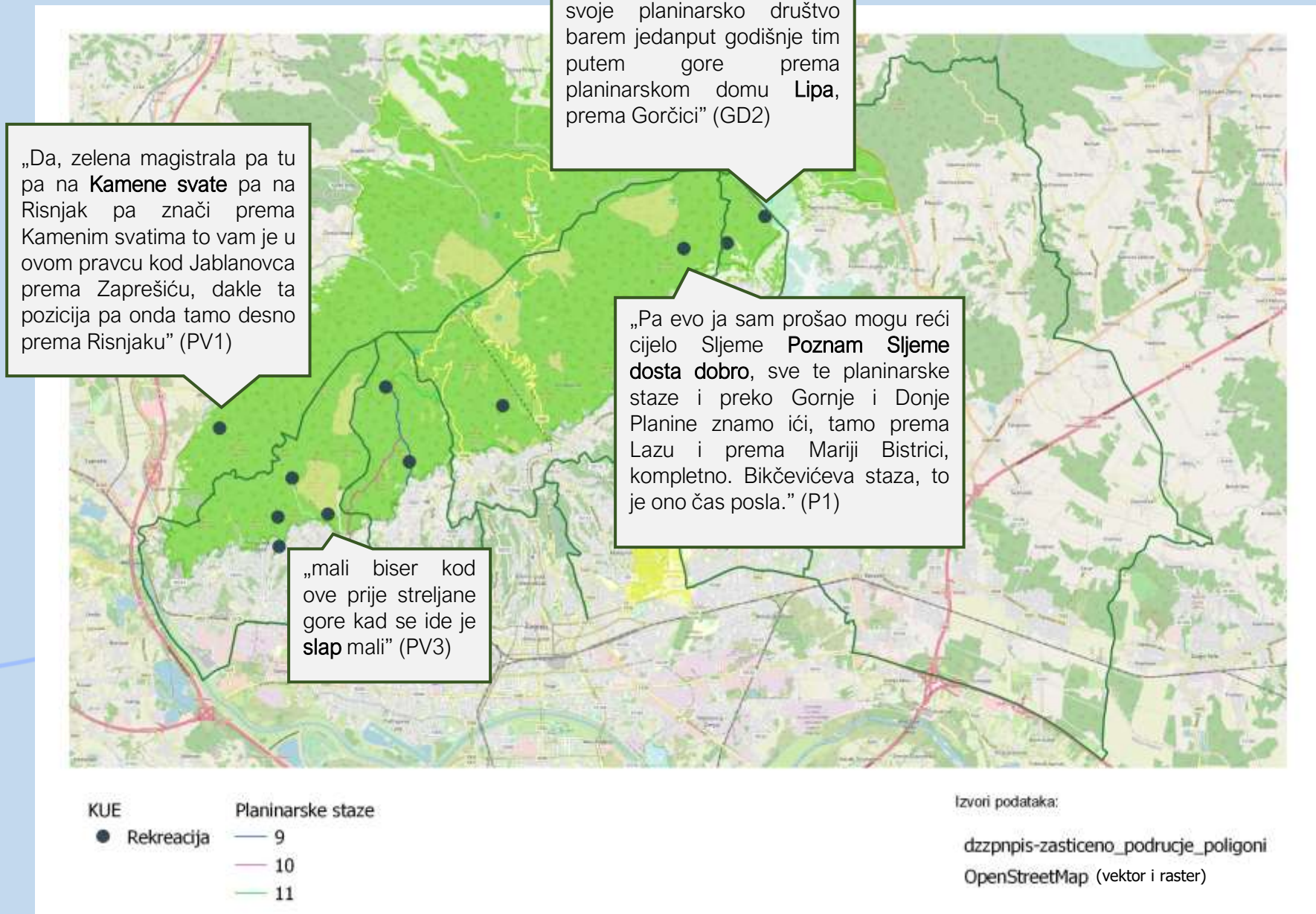
Koje su Vam **najljepše** zelene površine u Vašoj gradskoj četvrti i zašto?

Kulturološka usluga:
ESTETIKA

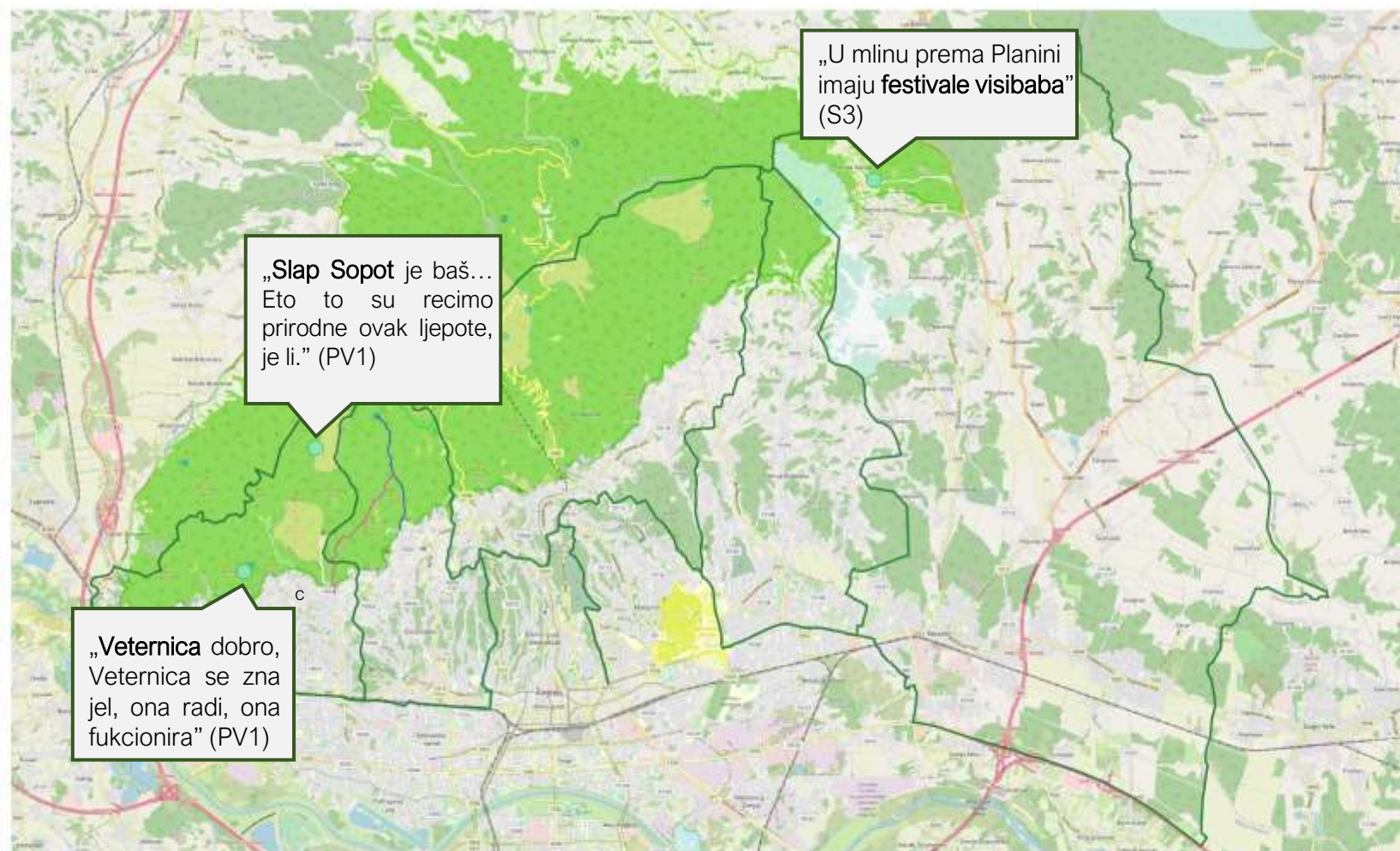
Koje zelene površine u
Vašoj gradskoj četvrti
koristite za **rekreaciju** i
zašto?

Kulturološka usluga:
REKREACIJA

Koje zelene površine u
Vašoj gradskoj četvrti
Vi ili netko drugi
koristite za **edukaciju**
ili mislite da bi se
mogle koristiti za
edukaciju?

Kulturološka usluga:
EDUKACIJA

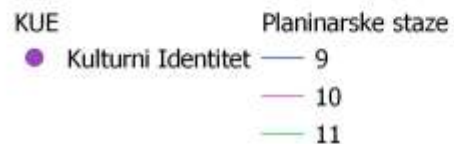
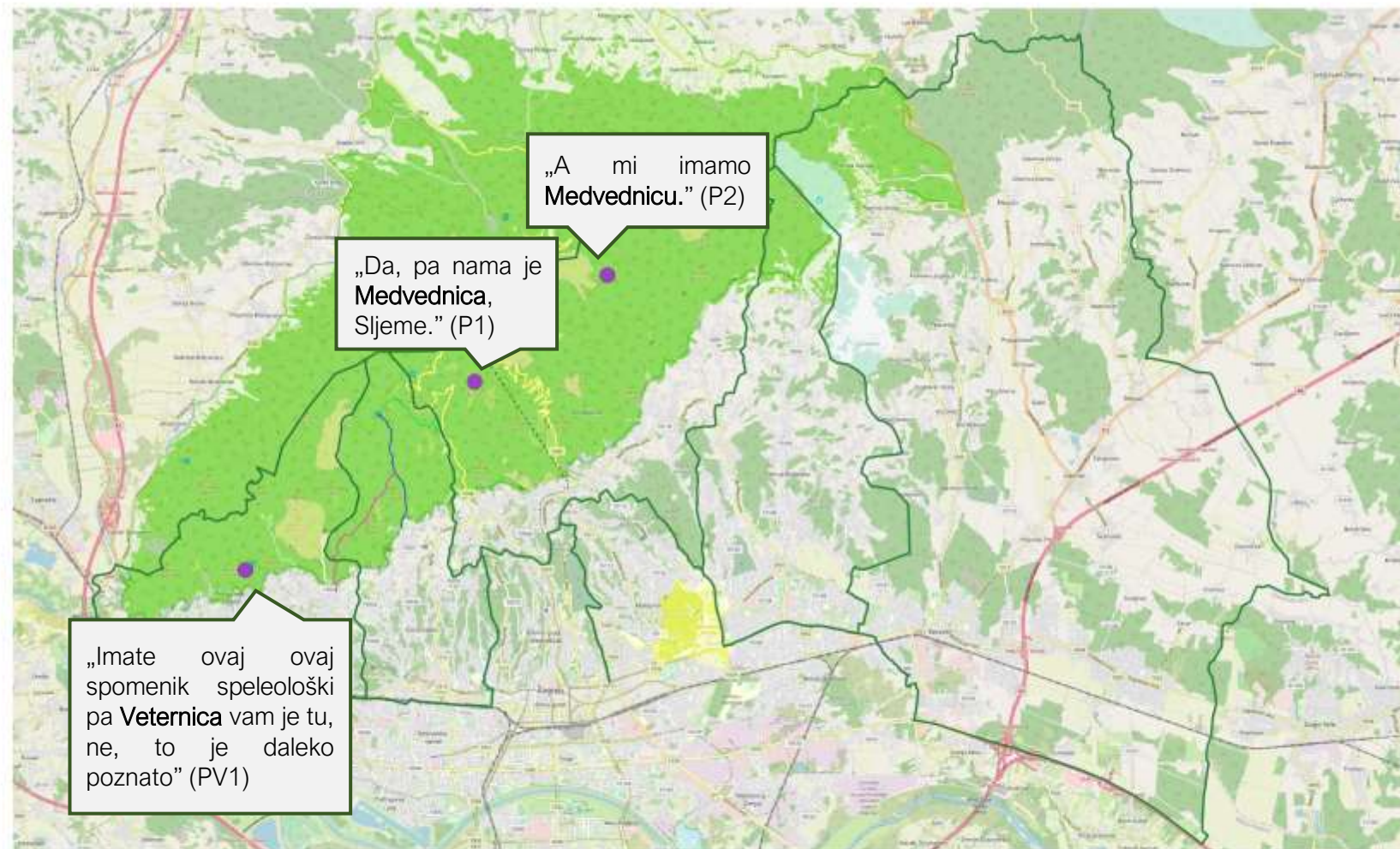

Izvori podataka:

dzznpis-zasticeno_podrucje_poligoni
OpenStreetMap (vektor i raster)

Koje zelene površine u
Vašoj gradskoj četvrti
predstavljaju **kulturni
identitet** četvrti i
zašto?

Kulturološka usluga:
KULTURNI IDENTITET

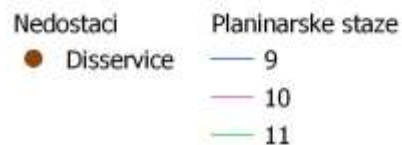
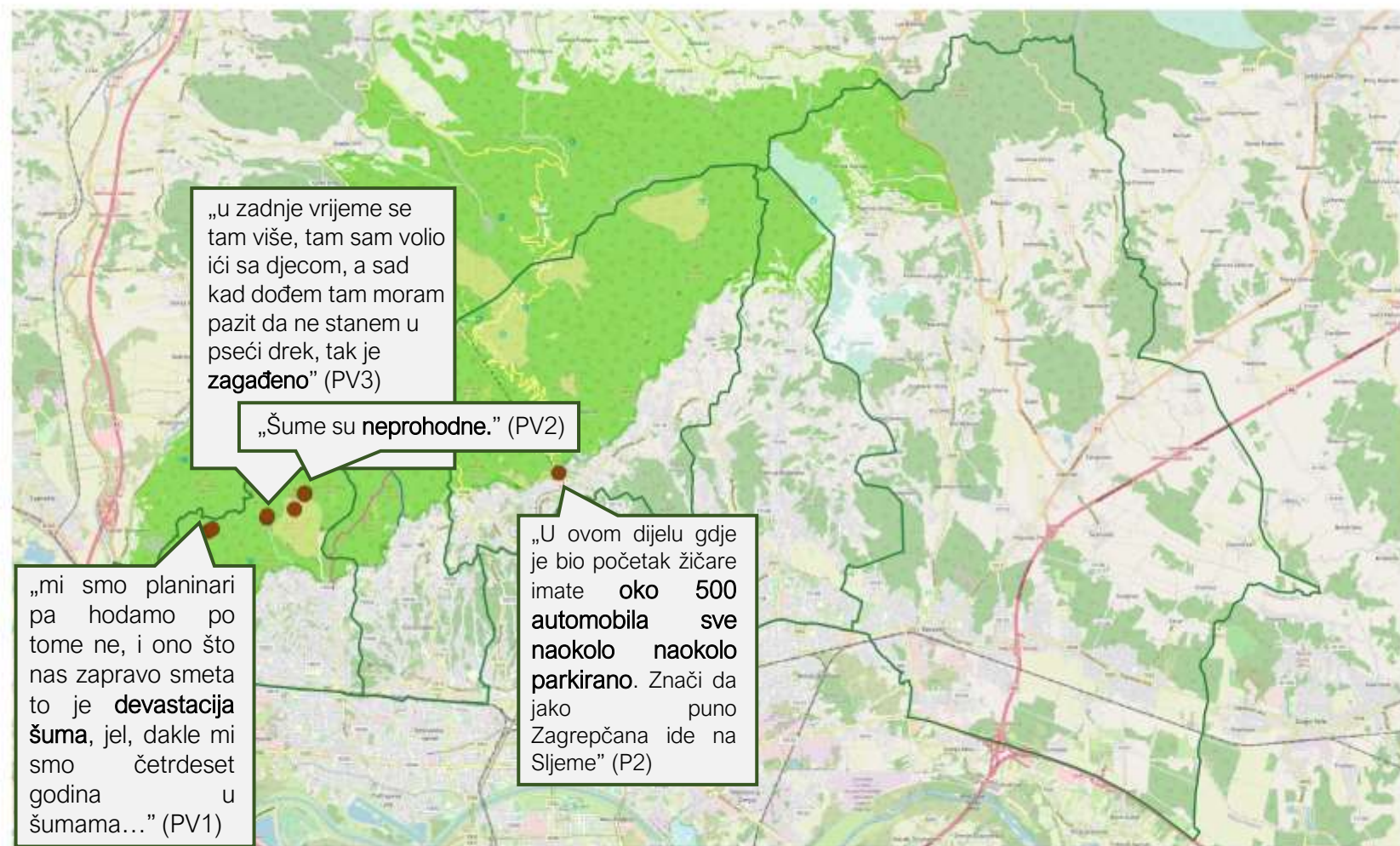

Izvori podataka:

dzzpnpis-zasticeno_podrucje_poligoni
OpenStreetMap (vektor i raster)

Koje negativnosti/štete vezane uz zelenu infrastrukturu uočavate u Vašoj gradskoj četvrti i zašto?

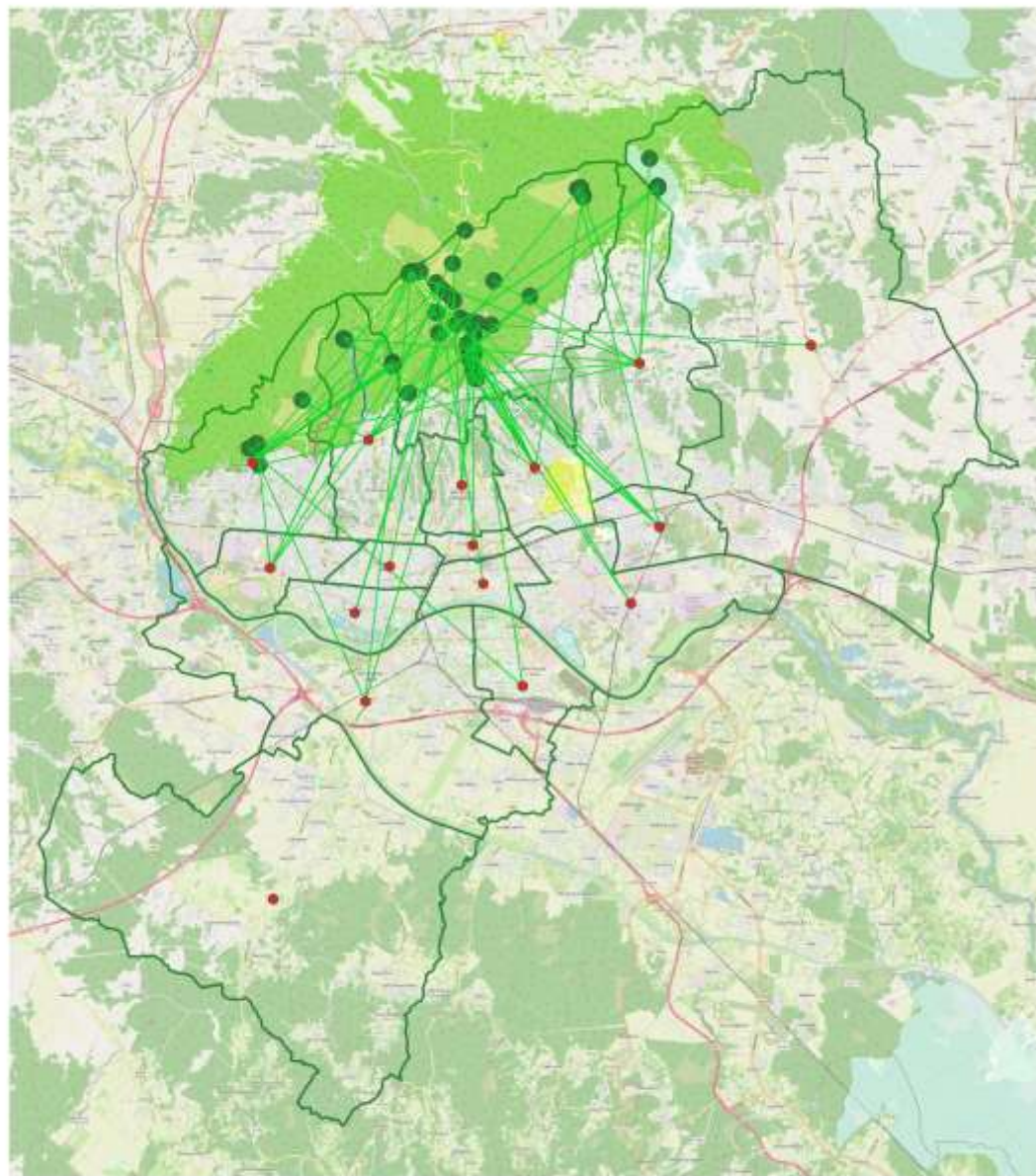
NEGATIVNOSTI

Izvori podataka:

dzznpis-zasticeno_podrucje_poligoni
OpenStreetMap (vektor i raster)

Koje zelene površine koristite a da su **izvan** Vaše gradske četvrti?

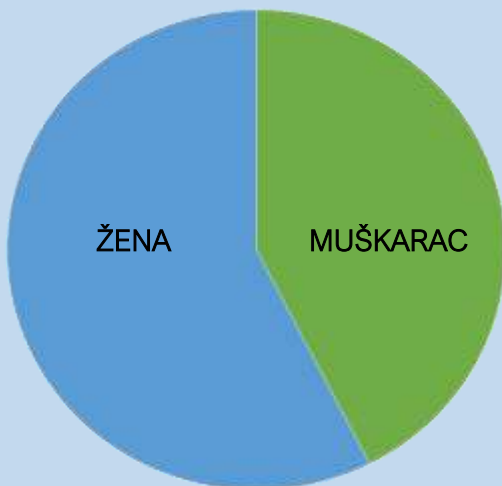
- Izvan GČ
 - Centroid GČ
- Planinarske staze
- 9
 - 10
 - 11

Izvori podataka:
dzppnpis-zasticeno_podrucje_poligoni
OpenStreetMap (vektor i raster)

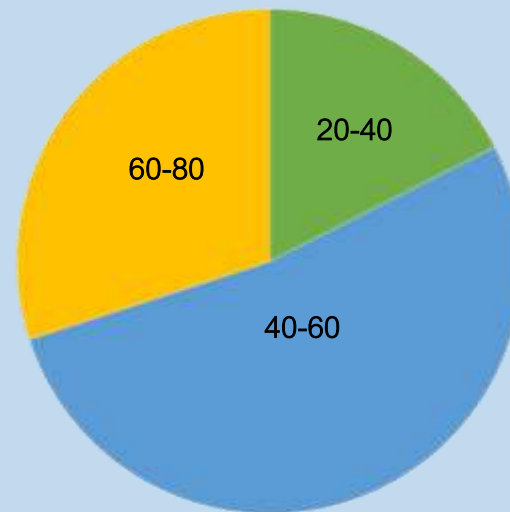
Socio-demografske karakteristike (n=40*)

* sudionici koji su izjavili da koriste prostor Parka prirode Medvednica izvan njihove gradske četvrti

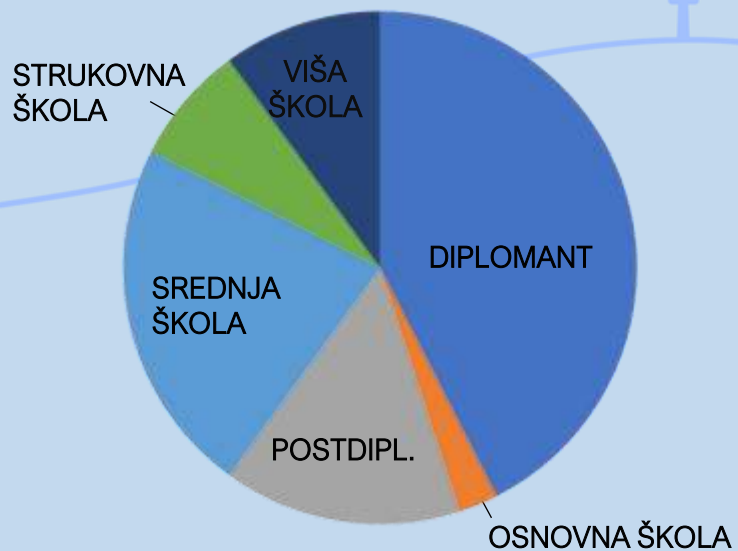
SPOL

DOBNA SKUPINA

OBRAZOVANJE

ZAPOSLENOST

MOGUĆNOST IMPLEMENTACIJE METODOLOGIJE

Park prirode Medvednica specifičan je park prirode zbog neraskidive veze s glavnim gradom >> veliki pritisci građana i turista na zaštićen prostor

Implementacijom fokus grupa i participativnog kartiranja može se dobiti bolji uvid u karakteristike korisnika, njihovu percepciju zaštićenog prostora te lokacija unutar zaštićenog područja koje se povezuju s pozitivnim ili negativnim osobinama

Uvid u prostorni raspored usluga i lokacije intenzivnog pritiska omogućava:

- Unaprjeđenje planiranja upravljanja posjetiteljima i turistima
- Unaprjeđenje zaštite prirode u granicama Parka

MyDynamicCity

MyDynamicCity je PPGIS (engl. *Public participation GIS*) Internetski upitnik razvijen u suradnji stručnjaka sa Hrvatskog šumarskog instituta (projekt CULTUR-ES*) i Humboldtovog sveučilišta u Berlinu (projekt CLEARING HOUSE**).

Cilj mu je dati preporuke za unaprjeđenje planiranja i gospodarenja urbanom zelenom infrastrukturom u gradu Zagrebu kroz kartiranje percepcije kulturoloških usluga i negativnosti urbane zelene infrastrukture na razini cijelog grada Zagreba

Istraživanje je trenutno u tijeku

Rezultati se očekuju u 2022. godini

Ukoliko želite sudjelovati to možete učiniti na:

kartirajzelenilo.sumins.hr

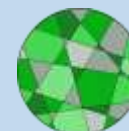
PPGIS Maksimir:

Percepcija vrijednosti kulturoloških usluga ekosustava urbane šume Maksimir

<https://arcg.is/1byaGi1>

*Projekt Hrvatske zaklade za znanost – Unaprjeđenje planiranja i gospodarenja zelenom infrastrukturom kroz participativno mapiranje kulturnih usluga ekosustava – UIP-2017-05-1986

** Obzor2020 projekt

ZAKLJUČAK

Uključivanje korisnika prostora i njihove percepcije može unaprijediti kvalitetu upravljanja zaštićenim područjem

Definiranjem lokacija u prostoru koje se intenzivno koriste unaprjeđuje se zaštita prirode i temeljnog fenomena > nosivi kapacitet

Sudjelovanje korisnika zaštićenog prostora planiranju upravljanja čini proces transparentnim i demokratskim a time se i povećava kvaliteta donesenih odluka (stanovnici, rekreativci, turisti, stručnjaci...)

Definiranje percipirane negativne percepcije može pomoći identifikaciji negativnih praksa u prostoru i/ili definiranju komunikacijskih strategija kako bi se one smanjile ili otklonile

Više radova na temu:

Krajter Ostoić, S., Marin, A.M., Kičić, M., Vuletić, D., 2020. Qualitative Exploration of Perception and Use of Cultural Ecosystem Services from Tree-Based Urban Green Space in the City of Zagreb (Croatia). *Forests* 11, 876.

<https://doi.org/10.3390/f11080876>

Kičić, M., Haase, D., Marin, A.M., Vuletić, D., Krajter Ostoić, S., 2021. How do people link different types of tree-based urban green infrastructure to cultural ecosystem services? Results of a focus group participatory mapping applied in Zagreb, Croatia. *u pripremi*

HVALA NA POZORNOSTI!

Voditeljica istraživanja: dr.sc. Silvija Krajter Ostoić (silvijak@sumins.hr)

Financiranje: **Hrvatska zaklada za znanost**

Unaprjeđene planiranja i gospodarenja zelenom infrastrukturom kroz participativno mapiranje kulturnih usluga ekosustava (CULTUR-ES), projekt UIP-2017-05-1986.

Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti, DOK-2020-01-6490.